

הומור ומנהיגות – הילכו השניים יחדיו?

דף מקורות ושאלות לדיון:

כאשר היו נשמעות טענות ותלונות על העבודה הקשה והתנאים הקשים בעבודה להקמת המדינה, נהג אשכול להיאנח ולומר:
"מתי כבר נגמור לבנות את הארץ ונוכל ללכת הביתה לנוח?"

- למה מתכוון אשכול?
- מדוע הוא משתמש בגוף ראשון רבים (אנחנו)?

מיד לאחר מינוי לוי אשכול לראש ממשלה הוא הגיע למפגש חגיגי במרכז החקלאי. לאחר שהמנחה הציג אותו במילים מפארות הוא פתח את דבריו ואמר:
"מנהג חדש, אך כבר גם הוא עתיק ימים, פרץ גם אלינו: לתפוס אדם ולהדביק לו דיבורים ונאומים ושבחים. ביום הראשון, לאחר שהושבעתי בכנסת לראש ממשלה, בו ביום הייתה איזו הצגה הנדסית של צה"ל בהרי ירושלים ונסעתי לשם לראותה. ההצגה הייתה לפני גלריה מרובה של כיסאות וספסלים, וכאשר התקרבתי למקום ציווה המפקד את הכול לקום, כי ראש הממשלה ושר הביטחון בא. הסתכלתי סביב: איפה הוא? אותו הדבר כאן: כאשר אני שומע כל כך הרבה דברים טובים וכל כך הרבה שבחים, אני מחפש ושואל את עצמי: בעצם, על מי נאמרים כל אלה?"

- למה מתכוון אשכול?
- האם הוא משמיע ביקורת? כלפי מי מכוונת הביקורת?

בתשובה לשאלה מדוע מוכנים לקבל תשובה שלילית משר האוצר אשכול, ואילו לשרי האוצר הקודמים היו באים בטענות, ענה אשכול:
"כששר אחר אמר לא, חושבים שיש לו ואינו נותן. כשאני אומר לא, יודעים כולם שבאמת אין לי, והם משתתפים בצערי."

- מה הכלי שבו משתמש אשכול כשהוא נותן תשובה שלילית?

הומור ומנהיגות – הילכו השניים יחדיו?

בראשית 1967 מסר הפיקוד הכללי של צה"ל הערכה כי בשנה הקרובה לא תפרוץ מלחמה. לשאלת אשכול, שלא היה איש צבא, כיצד הם יודעים זאת, ענו הקצינים כי יציאה למלחמה נגד ישראל תהיה צעד בלתי-שפוי מצד המנהיגים הערבים. לכך הגיב אשכול:

"ואם איזה מנהיג ערבי ישתגע ויפתח במלחמה? האם גם נאצר יודע שהוא לא אמור לפתוח במלחמה? אבקש להתכוון למקרה שנאצר אכן ישתגע ולדאוג למלאי במחסנים ולרכוש כל מה שנחוץ למלחמה".

- מדוע ניסח אשכול את דבריו באופן זה?
- מדוע לא הורה אשכול להתכוון למלחמה, ללא הפתיח?

למקרא דבריו המצוטטים בעיתון היה אשכול מגיב לעתים:

"דבר חכם כזה, אני אמרתי?!".

- למה מתכוון אשכול?

בכל דיון או ישיבה שבהם היה צריך להחליט בנושאים בעלי משקל ושנעדרו מהם חלק מהחברים שנהגו להתנגד לכל הצעה היה אשכול דוחה את המשך הדיון באמרה: **"היום לא נחליט בנושא, כיוון שה'ניין זאגערס'** [אומר-הלאו, המתנגדים] **המושבעים לא נוכחים במקום. חובה עלינו לשמוע את דעתם. אולי נלמד משהו שישפיע על החלטתנו. דווקא הם יקפידו להפנות את תשומת לבנו לנקודות החשובות".**

- מדוע חשוב לשמוע את ה"ניין זאגערס" (המתנגדים)?